

**Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Икономическия и Социален комитет, и Комитета по регионите, за някои правни аспекти относно кинематографичните и други аудиовизуални творби,
OB C 43 от 16.02.2002**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Аудиовизуалните творби и по-специално кинематографичните такива, играят важна роля за оформяне на европейската идентичност както като цяло, така и по отношение на културното многообразие, характеризиращо нашите различни традиции и историческо минало. Те са основен елемент за доброто функциониране на нашите демокрации поради сериозното си влияние върху обществото. Също така те са в сърцето на трансформациите, резултат от информационното общество: новото технологично развитие предлага нови възможности за представяне на културата и за опазване на културното наследство, както и за увеличаване на взаимното опознаване в цяла Европа. Същевременно обаче, увеличаването на каналите за разпространение на аудиовизуални стоки не води автоматично до увеличаване на качеството им. Принципите на аудиовизуалната политика на Общността се съдържат в Съобщението на Комисията от декември 1999 г.(1) и остават изцяло валидни към настоящия момент. Основната цел на регулирането на аудиовизуалния сектор е да защити определени обществени интереси като плурализма, културното и езиково многообразие и защитата на малцинствата. На европейско ниво необходимият баланс трябва да бъде запазен с цел гарантиране на субсидиарността в сфера, в която основната компетентност е на национално или регионално ниво, като същевременно се гарантира, че европейски компании могат да се възползват изцяло от европейското измерение на тази политика. Ключовите европейски инструменти, специално разработени в тази област, Директивата "Телевизия без граници" за регуляторните аспекти, както и Програмата "МЕДИЯ Плюс" за помощни механизми, целят да дадат възможност на европейски компании в този сектор да се възползват изцяло от общия европейски пазар.

Аудиовизуалните творби имат уникални характеристики поради тяхната двойна същност: те са икономически стоки, предлагащи сериозни възможности за създаване на благосъстояние и заетост. През 1999 г. европейският аудиовизуален пазар (2) беше изчислен на 58,3 милиарда (+8,7% спрямо 1998 г.). Те са също така и културни творби, които същевременно отразяват и оформят нашите общества. Това е причината, поради която развитието на този сектор никога не е било оставяно единствено на пазарните сили. Навлизането на новите технологии не засегна ренесанса на киното в Европа; тези нови технологии бяха по-скоро нов допълнителен източник на средства за медийните оператори, отколкото заместващи съществуващите медии. Общийят прием в кината в Европа се увеличи от 662 милиона през 1995 г. на 844 милиона през 2000 г. (+27%) (3).

- (1) Принципи и ръководни начала за аудиовизуалната политика на Общността в дигиталната ера, Ком (1999) 657, финален от 14 декември 1999 г.
- (2) Европейска аудиовизуална обсерватория. Включва: телевизия, кино и видео (касети и ДВД), но не и игри.
- (3) Европейска аудиовизуална обсерватория.

Това увеличение се дължи най-вече на увеличения брой на киноекраните в Европа, по-специално на мултиплексните екрани (+22% през 1999 г. спрямо 1995 г.) , както и на подобрените условия в кината. Последните данни (4), показват, че гледането на телевизия в Европа се е увеличило в повечето държави-членки през последната година.

Измежду аудиовизуалните творби, кинематографичните творби имат особена известност, особено поради стойността на тяхното произвеждане и културната им значимост: бюджетите за произведения на кинофилмите са значително по-големи от тези с друго аудиовизуално съдържание, те са по-често обект на международни копродукции, и продължителността на тяхното използване е по-дълга, с възможност за използване на всички канали за разпространение, кина, ДВД и видеокасети (едновременно за продажба и за отдаване под наем), копиране от Интернет и гледане по телевизията (плащане за всяко гледане, плащане за канал или свободно използване). Кинематографичните творби са подложени на сериозна конкуренция извън Европа (5).

Съществува малък оборот на европейски творби извън тяхната държава на производство, независимо от това, че това се очертава като налагаша се тенденция: според определени изчисления европейските ненационални филми са достигнали над 10% (6) от общото участие през 1999 г. спрямо 1996 г. - по-малко от 8% през 1996 г.

Поради особеностите на киното, Комисията е посочила в съобщението си аудиовизуалната политика през 1999 г., че не е била налице необходимост от преценяване в детайли на редица въпроси за изясняване на правната рамка на кинематографичния сектор, включително прилагането на политиката за държавни помощи в тази област. Целта на настоящото преразглеждане е да определи какви мерки биха могли да бъдат предприети с цел да бъде подобрено движението на тези творби в Европа. В съответствие с принципите на Белия документ за сближаване (7), дейността на Комисията е организирана под формата на консултации за работен документ (8), с цел да предостави на всички заинтересовани страни възможността да изложат становищата си преди приемането на настоящото съобщение на Комисията. Изслушване, на което присъстваха около 250 заинтересовани страни, бе проведено на 15 юни. Това предоставя не само възможност за Комисията да идентифицира определени въпроси по отношение на въпросите, повдигнати в работния документ за персонала, но също така предостави възможност на заинтересованите страни да се изслушат и да отговорят един на други на своите становища.

Бяха получени 49 писмени бележки (9) от държави-членки, национални регуляторни и саморегуляторни органи, автори, артисти, филмови и телевизионни продуценти и режисьори, кинооператори, видео и ДВД разпространители, телевизионни разпространители, индустриални асоциации, представители на производители и профсъюзи.

- (4) Европейски аудиовизуален наблюдател: средното гледане на телевизия в Европа варира между 144 минути на ден в Австрия до 239 минути на ден в Италия. Тенденцията е положителна в почти всички държави-членки.
- (5) Европейски аудиовизуален наблюдател: пазарният дял на американските филми в Европа през 2000 г. бе над 73%.
- (6) Европейски аудиовизуален наблюдател; База данни "Люмиер", данни се съдържат в международни копродукции на ЕС и извън ЕС.
- (7) KOM (2001) 428 от 25 юли 2001 г.
- (8) СЕК (2001) 619 от 11 април 2001 г.
- (9) Представляващи повече от 95% от произвеждащата индустрия; филмови продуценти, показващи кинопродукции, носители на права, разпространители, съюзи, представляващи работещите в аудио-визуалните сектори, видео и ДВД асоциации, филмови институти и държави-членки. Виж списъка с коментарите и целия текст на тези, които са били изпратени по електронен път без искане за конфиденциалност на адрес:
http://europa.eu.int/comm/aypolicy/regu/cine1_en.htm

Настоящото съобщение определя насоките и предложениета по политиката на Комисията, изградени на основата на консултациите. То установява принципите, които да бъдат прилагани за прилагането на правилата за държавните помощи по отношение на кинематографичния сектор и определя следващите стъпки, които следва да бъдат предприети в областите, които се нуждаят от това с цел създаване на благоприятна среда за производството и разпространението на аудиовизуални творби.

2. ОБЩИ НАСОКИ НА КОМИСИЯТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ПОМОЗИ В ОБЛАСТТА НА КИНЕМАТОГРАФИЯТА

Кинопограмите и телевизионните програми са две от най-универсалните средства за развлечение, притежаващи мощно международно влияние върху голям брой хора. Настоящото състояние на развитието им и особените характеристики на аудиовизуалното производство в рамките на ЕО сочат, че е трудно за продуцентите да получат достатъчно ниво на предварителна търговска обезпеченост, за да обединят финансовия пакет, така че да могат да развиват продуцентските проекти. При тези обстоятелства, развитието на аудиовизуални продукции от държавите-членки играе ключова роля за гарантиране на това, че тяхната автентична култура и творчески капацитет могат да бъдат изразени, като по този начин се отрази многообразието и богатството на европейската култура. Договорът от Маастрихт постави нивото на Общността като най-важно за популяризиране на културата на ЕС и неговите държави-членки посредством включване на културата в политиките на Общността, които са специално упоменати в Договора за ЕО (виж член 151). Същевременно, той включва в член 87, ал. (3), (г) нова специфична възможност за изключение на член 87, ал. 1 от общия принцип за несъвместимост за помощ, предоставена от държавите-членки за популяризиране на културата.

Държавите-членки прилагат широк аспект от мерки за подпомагане на аудиовизуалното производство на филми и телевизионни програми. Тази подкрепа е съсредоточена върху етапите на създаването и производството на филми и по принцип е под формата на субсидии или авансови плащания, подлежащи на възстановяване. Причината за прилагане на тези мерки е свързана с културни и индустритални съображения. Те имат за основна културна цел гарантиране на това, че националните и регионални култури и творческия потенциал се изразяват в аудиовизуалната медиа под формата на филм или телевизия.

От друга страна, те целят да генерират критична маса от дейности, която се изисква за създаването на динамиката за развитие и утвърждаване на индустрията посредством създаване на организации за производство и развитие на човешките умения и опит. Настоящото съобщение не обхваща приложението на членове 81 и 82 от Договора за ЕО (антиконкурентна практика на компании) по отношение на аудиовизуалния сектор (10).

2.1. Съвместимост с Договора за ЕО на схеми на помощ за кино и телевизионни продукции

Основните правила на държавните помощи съгласно Договора за ЕО са както следва: член 88, ал. (3) от Договора за ЕО предвижда, че държавите-членки са задължени да уведомят Комисията за всички планове да предоставят държавна помощ преди нейното

(10) Например, практики като блокиране на представления или пакет от права, които биха могли да бъдат несъвместими с Договора за ЕО.

предоставяне. Член 87, ал.1 забранява помощ, предоставена от държавата с държавни средства, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията и търговията между държави-членки. Независимо от това, Комисията може да освободи определен вид държавна помощ от тази забрана. По-специално член 87, ал. 3 изброява определени видове помощ, които поради действието си, могат да бъдат разрешени от Комисията. Едно от тези изключения е член 87, ал. 3, (г) от Договора, което е предвидено за помощ, предоставяна за популяризиране на култура, когато такава помощ не засяга конкуренцията и търговските условия в степен, противоречаща на общия пазар.

2.2. Прилагане на нормите на Договора за ЕО по отношение на държавната помощ за кинопродукциите и телевизионните продукции

През 1997 г. Комисията получи оплакване във връзка със специалните права на френската схема за помощ за кинопроизводство. Това бе потвърдено от оценката на Комисията. Антиконкурентният ефект бе резултат от разпоредбите, за условност на помощта в зависимост от реализирането на определени кинопродуцентски дейности в държавата-членка (т.н. "территориализация").

Френските органи, по искане на Комисията измениха редица разпоредби относно правилата за предоставяне на помощ за тяхното кинопроизводство и на 3 юни 1998 г. Комисията одобри тяхната схема. В решението си (N 3/98) Комисията определи четири критерия за съвместимост (виж т. 2, (3) (б)) по-долу) за одобряване на помощ за кино и телевизионни продукции в съответствие с предвиденото в член 87, ал. (3) (г) от Договора за ЕО изключение за културата. Комисията предприе разследване на схемите на други държави-членки съгласно критериите, приети по френското решение.

Комисията предприе разследване, изисквайки информация от всички държави-членки за схемите им за помощ за аудиовизуалния сектор. Разследването показва, че повечето от схемите не са били нотифицирани пред Комисията за тяхното предварително одобрение.

2.3. Оценка на схемите за помощ за кино и телевизионна продукция

Когато извършва оценка на схеми за помощ за кино и телевизионна продукция, Комисията трябва да удостовери:

- първо, дали схемата за помощ съблюдава „общия принцип за законност”, т.е. Комисията трябва да удостовери, че схемата не съдържа клаузи, които противоречат на разпоредбите на Договора за ЕО в области, различни от държавните помощи (включително нейните финансови разпоредби);
- второ, дали схемата отговаря на специфичните критерии за съвместимост на помощта, определени от Комисията в нейното решение от 1998 г. за френската автоматична схема за помощ. (11)

Второто условие е специфично за схемите за помощ за кино и телевизионна продукция, докато останалото е рутинен тест, който се прилага по отношение на всички схеми за помощ, независимо от отрасъла.

(11) Въпростът за това дали бюджетното облекчаване за производителите може да бъде квалифицирано като помощ се преценява в съответствие с принципите, съдържащи се в Съобщението на Комисията от 1998 г. за прилагането на правилата за държавна помощ по отношение на мерките, свързани с директното данъчно облагане на бизнеса (OB, B, 384, 12.12.1998 г.).

(а) Спазване на общия критерий за законност

Комисията трябва да удостовери дали условията за приемливост на схемите за помощ не съдържат клаузи, които противоречат на разпоредбите на Договора за ЕО в области, различни от държавните помощи. Комисията трябва да гарантира, освен останалото, спазването на принципите на Договора за ЕО за забрана на дискриминацията, основаваща се на гражданство, принципа за свобода на установяването, свободното движение на стоки и свободата на предоставяне на услуги (членове 12, 28, 30, 39, 43, 48 и 49). Комисията прилага тези принципи в съответствие с прилагането на правилата за конкуренцията, когато дадени разпоредби са в нарушение на тези принципи, но са неразделна част от изпълнението на схемата.

В съответствие с горните принципи, схемите за помощ не трябва: например да предвиждат изключително запазване на помощта само за граждани на съответната държава; да изискват получателите да имат статут на предприятие, регистрирано по вътрешното търговско законодателство на съответната държава (предприятия, регистрирани в една държава-членка и опериращи в друга посредством постоянен клон или представителство трябва да отговарят на условията за предоставяне на помощ; освен това, изискването за представителство следва да бъде поставено само след изплащането на помощта); да съдържа изискването работници от чуждестранни компании, които предоставят услуги, свързани с филмопроизводство да отговарят на вътрешните стандарти в областта на трудовото право.

Определени схеми за помощ за кино и телевизионна продукция се финансират от парофискални такси. Според решението на Комисията за определяне на политика, както и според практиката на Европейския съд, когато такива схеми облагодетелстват само национални продуценти или осъществяват това в степен, по-голяма по отношение на конкуренти в други държави-членки, за да бъдат съвместими с Договора, внасяните продукти може би следва да бъдат предмет на облагане и вътрешната продукция не може да се ползва с по-ниски нива на данъчно облагане, когато бъде изнасяна.

Когато Комисията прилага правилата за държавна помощ за оценка на съвместимостта на схеми за помощ, които подлежат на такава оценка, тя се занимава в същото време и с проблемите, установен в Етичния кодекс на групата за директен бизнес (т.н. "Група Примароло"), създаден от Съвета (12).

(б) Специфичния критерий за държавна помощ за кино и телевизионна продукция

Специфичните критерии, въз основа на които Комисията понастоящем преценява държавните помощи за кино и телевизионна продукция в съответствие с изключението по член 87, ал. (3) (г) от Договора за ЕО за култура, са установени в нейното решение от юни 1998 г., постановено по повод френската схема за автоматично предоставяне на помощ за филмовото производство. Тези специфични критерии са следните:

1. Помощта трябва да е насочена към културен продукт. Всяка държава-членка трябва да гарантира, че съдържанието на допълнителна продукция е културно според приложимите вътрешни критерии (в съответствие с принципа за субсидиарност).
2. Режисьорът трябва да бъде свободен да похарчи най-малко 20% от филмовия бюджет в други държави-членки без помощта да бъде намалена, предвидена по схемата. С други

(12) Тази група се придържа към списък с увреждащи мерки, които включват определен брой схеми за държавна помощ за кино и телевизионна продукция.

думи, Комисията приема като приемлив за финансиране критерия „териториалност“ по отношение на разходите в рамките на 80% от бюджета на продукцията на филм, за който е отпусната помощ или за телевизионна продукция.

3. Размерът на помощта по принцип трябва да бъде ограничен до 50% от бюджета на продукцията с цел стимулиране на обичайните търговски инициативи, присъщи на пазарната икономика и с цел избягване на спорове за търгове между държавите-членки. От това ограничение се изключват трудни филми и филми с малък бюджет. Комисията счита, че съгласно принципа за субсидиарност, държавите-членки са тези, които следва да определят дефиниция за трудни филми и филми, които имат малък бюджет съгласно вътрешните си параметри.
4. Не се допуска допълнителна помощ за специфични дейности, свързани с производство на филми (т.н. последваща продукция), с цел да се гарантира, че помощта има неутрален стимулиращ ефект и съответно, че защитата/привличането на тези специфични дейности в/към държавите-членки, предоставящи помощта, е избегната.

Няколко съображения произтичат от горепосочените критерии:

Комисията счита, че помощта трябва да бъде насочена към целия бюджет на конкретен проект за производство на филм и че продуцентът следва да бъде свободен по отношение на бюджета, който ще бъде изразходван в други държави-членки. Схемите за помощ, които са оформени по този начин, се счита че подпомагат създаването на аудиовизуален продукт и че не допринасят за развитието на индустриална дейност. Съответно, такава помощ подлежи на преценка по-скоро съгласно изключението за култура по член 87, ал. (3) (г) на Договора за ЕО, отколкото в съответствие с изключението за индустрия по член 87, ал. (3) (в) на Договора за ЕО. Предприятията в сектора за производство на филми и телевизионни програми може също да се възползват от други видове помощ, предоставяни по съответни национални хоризонтални схеми за помощ, одобрени от Комисията в съответствие с освобождаванията по член 87, ал. (3) (а) и (в) от Договора за ЕО (т.н. регионална помощ, помощ за малки и средни предприятия, за изследвания и развитие, за обучение и за заетост).

Комисията приема, че държавите-членки могат да изискват определени части от бюджета за съответната филмова продукция да бъдат изразходвани на тяхната територия като критерий за отпускане на помощ. Това се дължи на факта, че определена степен на териториалността на разходите може да е необходима с цел да се гарантира продължителното присъствие на човешки и технически умения, изискващо се съгласно критерия за култура (13). Това следва да бъде ограничено до минимално изискуемия размер на помощта за културни обекти.

Освен това, като се имат предвид конкретните характеристики на филмопроизводството, Комисията счита, че общият бюджет на една аудиовизуална продукция е покриването на риска, свързан с нейното създаване, и съответно – приема, че при изчислението на помощта следва да се има предвид бюджета като цяло, без оглед на характера на отделните разходни пера, от които се състои.

Предвиждането на помощ за отделни специфични пера от бюджета на даден филм би могло да доведе до превръщането на такава схема в национална преференция за отраслите, които се занимават с перата, за които е предвидена помощта, което би могло да се счита за

(13) Виж отговор на писмен въпрос 3173-00 на г-н Велтрони (ОВ В 163 Е, 06.06.2001 г., стр. 50).

несъвместимо.

Средствата, предоставени директно по програми на ЕС като „МЕДИЯ Плюс“ не се считат за държавни средства. Поради това, предоставянето на помощ по тази линия не попада в изискването за съблудаване на тавана за помощ, възлизащ на 50%. Освен това, такова подпомагане подкрепя разпространението на национални филми навън, и съответно – резултатите от него не увеличават националните схеми, които са съсредоточени в националното производство и разпространение.

Правните задължения, наложени на телевизионните разпространители от страна на държавите-членки да инвестираят в аудиовизуални продукции, не представляват държавна помощ, когато тези инвестиции дават възможност за разумно компенсиране на разпространителите. Степента, до която такива правни задължения могат да бъдат считани за държавна помощ като такава, следва да бъде определена с оглед развитието на съдебната практика на Европейския съд след неговото решение от 13.03.2001 г. по дело B-379/98 (PreussenElektra).

По мнение на Комисията, горните критерии подпомагат баланса между намерението за създаване на културни продукти, развитието на аудиовизуалното производство в ЕО и спазването на правилата за държавните помощи.

2.4. Разглеждане на схеми

След решението си от 1998 г. относно френската схема за автоматично предоставяне на помощ на филмови продукции, Комисията преоцени схемите в други държави-членки съгласно горепосочените критерии. Комисията вече прецени и одобри схеми в редица държави-членки (14).

По настоящем Комисията приключва дискусиите си с останалите държави-членки за привеждане на техните схеми в съответствие с правото на ЕО. Комисията възнамерява да приключи този преглед до края на 2001 г. Приключването на прегледа ще осигури правна сигурност в сектора.

Прегледът разкри следните ключови характеристики на националните схеми за помощ:

- налице е голямо разнообразие от схеми за помощ в рамките на ЕО както от гледна точка на вида на помощта, така и от гледна точка на нейния размер,
- много от схемите съдържат разпоредби, противоречащи на принципа за спазване на законността,
- малко държави-членки установяват изисквания за териториалност с оглед отпускането на помощ,
- единствено по изключение държавите-членки отпускат държавна помощ в размери, по-големи от 50% от разходите за филма,
- изключенията по отношение на последното от горепосоченото финансиране обикновено попадат в категорията “трудни филми и филми с малък бюджет”.

2.5. Бъдещо развитие

Специфичните критерии за съвместимост на помощта за производство на кино и телевизионни продукции, установени по-горе, остават валидни до юни 2004 г., крайният

(14) Франция, Нидерландия, Германия (и някои германски провинции), Ирландия и Швеция; виж: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/decisions/

срок, определен в приетите до този момент решения. В съответствие с прегледа, схемите на другите държави-членки ще бъдат одобрени до края на същия срок. Комисията не възнамерява да променя тези критерии, освен ако не се докаже, че не могат да предотвратят нежелано нарушаване на конкуренцията в рамките на ЕО. Комисията ще продължи да проверява в светлината на този преглед максималното ниво на допустима териториализация. Териториалните изисквания накъсват вътрешния пазар за производство на стоки и услуги за аудиовизуални продукции и препятстват тяхното развитие. Вероятното нарушение на конкуренцията, в резултат от схемите за помощ на кино и телевизионна продукция би могло да произтича по-скоро от териториални изисквания, отколкото от размера на помощта, сам по себе си. Териториалните изисквания, превишаващи това, което би могло да се квалифицира като приемливо съгласно критерия за необходимост и пропорционалност, се простират отвъд стриктните граници за подпомагане на културата и по същество са насочени към индустритални цели. Поради това, Комисията - в решението си за френската схема, приема, че държавите-членки следва да окуражават намаляването на националните преференции по отношение на значителна част от разходите.

С оглед сравнително ограниченото географско разпространение на определени езици и култури и като се има предвид ограниченото движение на тези културни продукти в рамките на ЕО и на световните пазари, за тези държави-членки Комисията би приела схеми с размери по-големи от 50%, когато има доказана необходимост, в случаи, различни от тези на трудни филми или филми с малък бюджет.

Комисията възнамерява да продължи многострунния диалог с държавите-членки за обсъждане на съответните въпроси, свързани с държавната подкрепа за кино и телевизионна продукция. Този диалог започна на конференцията, организирана от френския Национален филмов център в Париж през октомври 2000 г., който събра експерти, служители на Комисията и представители от съответните министерства и филмови индустрии в ЕС. Диалогът бе продължен на втора конференция, организирана от шведския Филмов институт в Стокхолм през юни 2001 г.

3. ЗАЩИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО И ИЗПОЛЗВАНЕ НА АУДИОВИЗУАЛНИТЕ ТВОРБИ

Бяха повдигнати редица въпроси, свързани със защитата на културното наследство, прозрачността и ефективното използване на правата (15): правните гаранции за аудиовизуалните творби, създаването на европейски регистър (или свързването с национални регистри) и други възможни форми и използване на бази данни с търговска цел. Тези въпроси биха имали важни последици за циркулирането на аудиовизуални творби в Европа и за съхраняването на европейското аудиовизуално наследство.

3.1. Правни гаранции за аудиовизуалните творби

В тази област бяха предприети редица действия. Съветът прие резолюция за съхранението и увеличаването на европейското кино-наследство през май 2000 г. (16) в която той прикачи Комисията да вземе предвид специфичните нужди на този конкретен вид културно наследство и да подпомага и окуражава между-държавните изследвания, които

(15) По-специално в работния документ на Комисията (SEC (2001) 428 от 11.04.2001 г.

(16) 2261 Среща на Съвета (16 май 2000 г.) Прес 154 – N 8394/2000 г.

се извършват от държавите-членки за състоянието на европейските киноархиви.

От становищата, изразени публично или в писмен вид, става ясно, че е налице консенсус по отношение на необходимостта от съхраняване на и защита на европейското аудиовизуално наследство. Становищата се различаваха по това кой е най-добрият начин за постигане на тази цел и дали е необходима или е желателна регулаторна интервенция на нивото на Общността.

Бяха осъществени инициативи на паневропейско ниво от професионални организации (17) и от Съвета на Европа, чийто проект за Европейска конвенция за защита на аудиовизуалното наследство предстои скоро да бъде приета. Тази конвенция ще предвижда задължителни правни гаранции за “преместване на материалния носител на изображения, оформящи част от неговото аудиовизуално наследство и произведени или съвместно произведени на територията на съответната държава.”

Становищата бяха различни по отношение на това дали Европейският съюз следва да се придържа към този инструмент и/или да насърчава държавите-членки да правят това. Редица коментатори считат, че конвенцията предлага разумен компромис за действия в тази област, които правят действията на Общността ненужни или алтернативно се счита, че тя е добър стартов пункт за инициатива на Общността. Други бяха в полза на инициатива на Общността, започвайки с това, че това е необходимо, независимо от конвенцията и че тя би създала допълнителна стойност на защитата на наследството и поощряването на културното многообразие.

Бе предложено подходът на Общността да бъде съсредоточен върху най-добрите практики, независимо от това, че някои коментатори считат, че само-регулацията или съвместната регулация не функционират адекватно и биха могли да доведат до различия по отношение на съхранението на аудиовизуалните творби.

Противоречащи становища бяха изразени по отношение на това дали системата следва да бъде задължителна или доброволна. Редица коментатори бяха в защита на задължителна гаранция като минимално средство. Други, считаха, че такова изискване не следва да включва допълнителните разходи за продуцента и поради това – следва да бъде обществено финансирано. Изискването не следва да бъде прилагано само по отношение на нови творби (старите творби следва да бъдат предмет на доброволна гаранция). Много коментатори бяха в полза на доброволна схема, която да се разработва в подробности от държавите-членки и да бъде ограничена до национални творби, които да бъдат свързани със съответни стимули.

Коментаторите направиха разграничение между кинематографични и други видове творби. Разпространителите считат, че би било неподходящо телевизионните разпространители да бъдат направени част от задължителна гаранционна схема. Те допълниха, че ако регулаторна интервенция за защита на телевизионните продукции би следвало да бъде считана за необходима, това би трябвало да бъде на доброволни начала и свързано с механизми за съществената финансова подкрепа. Други бяха в полза на включването на аудиовизуалните творби, докато трета група бе в подкрепа на съсредоточаването в началния етап върху кинематографичните творби, като разпространението по отношение на други категории да бъде последващо.

(17) Съществуват предложения от Европейската федерация на филмовите режисьори и Международната федерация на асоциациите на кино-производителите (които предложи “доброволни” гаранции за кинематографичните творби, основаващи се на модел на договор, който те са съставили, наречени “Общи изисквания относно гаранциите за движение на репродукции на снимки с филмови архиви” (1971)

С оглед съхраняването, кинематографите подчертаха необходимостта депозираните работи да бъдат с високо качество (или оригинално копие или подобно качество), както и необходимостта от създаване на различна материална подкрепа за аудиовизуалните творби.

Комисията отбелязва, че е налице широко разпространена подкрепа на необходимостта да се защитят аудиовизуалните творби от гледна точка на целите на защита на наследството и подкрепа за културното многообразие. Резултатите от консултациите показват, че е налице необходимост от предприемане на действия за защита на нашето аудиовизуално наследство.

Това е особено важно по отношение на кинематографичните творби. Независимо от това, обаче е налице липса на консенсус по отношение на вида мерки, които са подходящи. Така, преди да бъде направено предложение, Комисията възнамерява да извърши критичен анализ на настоящото състояние в държавите-членки. Тя ще го осъществи посредством събирането на сведения от вътрешните органи по-късно тази година.

Това събиране ще оцени ролята, която имат законодателните и други мерки и ще бъде анализирани условията, които следва да бъдат прилагани. Освен това, Комисията възнамерява да окуражи сътрудничеството между заинтересованите страни в тази област, паралелно с разпространяването на "най-добрите практики". Комисията отбелязва, че следва да бъде създадена Общ европейски архив.

Депозирането следва да бъде организирано на национално или регионално ниво с необходимата прозрачност по отношение на местни творби. Тя също така възнамерява да прецени по-нататък въпроса за създаване на база данни на различните материални носители на аудиовизуални творби, така както бе предложено по време на консултациите.

3.2. Създаване на регистрационна схема

Съществуват различни становища относно значимостта на регистрационна схема за филми и други аудиовизуални творби. Понастоящем, единствено малка част от държавите-членки са изградили такъв регистър. Инициативата да се създаде международен регистър към Световната организация по интелектуална собственост имаше малък успех.

Една европейска инициатива в тази област може да окуражи прозрачността и по този начин да помогне на носителите на права и да облекчи циркулирането на европейски продукции. Това би могло да бъде особено важно от гледна точка на комплексността на индустрията. Такава схема не следва да влияе върху въпросите, свързани с различните правила за авторство или върху използването на правата в светлината на нормите на авторското право, а да бъде насочена към предоставяне на определена информация, отнасяща се до регистрираните аудиовизуални творби.

Независимо от това, че редица коментатори считат, че схемата не е необходима и е скъпо струваща, по-голямата част я подкрепят. Налице бе и подкрепа за създаването на национален обществен регистър на филми във всяка държава-членка, ако определени критерии бъдат установени. Това бе разгледано от някои като основен елемент от всяка политика, насочена към облекчаване на движението на аудиовизуални творби. Някои отидоха и по-далеч и видяха липсата на такъв регистър (или регистри) като пречка за използването на творби.

Бяха налице различни становища за най-подходящия вид действие. Някои бяха в полза на създаване на система за взаимно признаване, основана на индивидуални регистри във всяка държава-членка. Други, считаха че е необходимо да бъдат преценени нуждите на

пазара преди да се предприеме съответното действие. Редица коментатори бяха в полза на мрежа от национални регистри на европейско ниво. Това бе разгледано като преимущество в полза на прозрачност, която обслужва идентификацията, независимо от това, че други считаха, че това би могло да бъде доста обременяващо като механизъм и че би било трудно да се създаде такава схема.

Съществуващо широкоразпространено разбиране за предимствата на ясната идентификация и за важността от мета данни (18).

Обществените разпространители на услуги заявиха, че е в интерес на Европа, ако съществуват известни и добре съставени системи с мета данни по отношение на производството, представянето, класификацията, защитата и архивирането на медийни творби. По отношение на стандартите, те считаха, че е важно да се окуражи развитието на по-широко разпространена мрежа от на медийни регистрационни номера с цел да се осигури интер-оперативността между медийните регистрационни номера и да се намалят таксите за регистрация за европейския програмен пазар. Определени оператори подкрепиха използването на стандарта ISAN (19) или друг стандарт, установен от индустрията, докато други бяха срещу използването на този стандарт, въпреки, че подкрепяха стандартизираните системи с мета данни. Някои коментатори предложиха тя да съдържа подробности от всички договори, свързани с производството и експлоатацията на филми, произвеждани в държавата, по-специално идентифицирането на отделните страни, собствеността и упражняването на авторските права, използвани термини в договора, продължителността на лиценза и неговия изключителен или неизключителен характер. Коментаторите се съгласиха, че финансирането следва да бъде предоставяно на европейско ниво или алтернативно – като комбинация от частно и държавно финансиране. Други коментатори изразиха своето беспокойство както относно средствата за такава схема, така и по отношение на нейните недостатъци, ако информацията не е точна или не е осъвременена.

Комисията отбелазва, че е налице сериозна подкрепа за създаването на публични регистри на филми в държавите-членки, основаваща се на аргумента, че такава регистрационна схема би подобрila движението на филми, като се гарантира, че информацията, която е необходима е на разположение, независимо то това, че редица въпроси остават да бъдат изяснени. Поради това, Комисията възнамерява да извърши анализ на настоящото състояние в държавите-членки. Това ще бъде извършено посредством проучване, насочено към вътрешните органи по-късно тази година. То ще цели да оцени ролята, която играят законодателните и други мерки и по-нататъшен анализ на координацията, която ще бъде използвана.

3.3 База данни на носителите на права

Предложена бе възможността от създаване на нова база данни, която да дава възможност за идентифициране на договорите за права или за лицензи в Европейския съюз. Бяха изразени различни мнения относно това дали е трудно да се придобие информация за договорите за права и лицензи. Наличието на такава информация би могло да има

(18) Дигитална информация за дадена аудиовизуална творба, предназначена да подпомага производствения и дистрибуторския процес (също назовавани управление на дигитални средства).

(19) Разработена от Организацията за международни стандарти (ISO). Настоящата версия е известна като IVID (international version identifier) или V-ISAN.

положителен ефект по отношение на циркулирането на филми. Следва да бъде отбелоязано, че Комисията анализира въпроса за управлението на права, като резултат от Зелената книга от 1995 г. за авторските и сродните на тях права в информационното общество (20). Становищата бяха разделени по отношение на това дали е налице липса на прозрачност по отношение на тази информация. По-голямата част заявила, че е осигурена достатъчна прозрачност от продуцентите и съдружията. Бе подчертано, че е необходимо да бъде извършена работа в посока стандартизирана кодификация на права с цел тези права да бъдат последователно представени и да бъде обменяна релевантната информация по надлежния правен ред. Потенциалните ползи от такава база данни биха могли да помогнат на продуцентите и на разпространителите да намират партньори в други европейски държави.

Голям брой коментатори потвърдили, че такава база данни не е необходима за подобряване на движението на аудиовизуални творби: бе изразено становището, че такава база данни може да е много бавна, скъпа, обременена и не в състояние да следи постоянно бързите промени в собствеността. Това не би могло да съответства на необходимостта от гъвкавост за ефективното използване на аудиовизуалните творби.

Последиците на всяка грешна или остатяла информация биха били сериозни. Формалностите би могло да не е възможно да бъдат уреждани и забавянето на регистрацията на валидни права и на свързаните с тях договори биха били пречка за свободата на движение в един динамичен пазар. Би могло да съществува дори опасност измамници да придобиват удостоверяване на злоупотреби с права в ущърб на право имашите лица. Бе изразено и беспокойство, че създаването на такава база данни би нарушило международно установеното правило (виж член 5, ал. 2 от Бернската конвенция), че упражняването на авторското право и сродните му права не може да бъде предмет на формалности. Други поддържаха, че основни разлики в релевантното договорно право относно авторските права сериозно застрашават конкурентноспособността на аудиовизуалните производители на една държава, в сравнение със същите производители на друга държава и че такава база данни би могла да играе важна роля при движението на аудиовизуални творби посредством осигуряване на възможността за придобиване на информация за аудиовизуални творби в други държави. Базата данни би могла да обслужва идентификацията на носителите на права, но преговорите по този въпрос следва да се осъществят на договорна основа.

Комисията отбеляза изразените по време на консултациите становища и по-специално липсата на подкрепа за създаването на база данни на носителите на права. Комисията ще продължи да разглежда въпроса за управлението на права, който тя анализира след издаването на нейния Зелен документ за авторските права и сродните им права в информационното общество, през 1995 г., с оглед оценка на възможното въздействие на съществуващите разлики във вътрешното право в рамките на общия пазар.

3.4. Използване на права

Законодателството за авторските права и сродните им права възлага права на автори, изпълнители, фонограмни производители, разпространители и други носители на права за да оправомощават или да забраняват определени действия, свързани с употребата на техни творби или друг предмет. По принцип ползвателите получават права посредством индивидуални договори със съответните носители на права или с техни представители.

(20) СОМ (95) 382 окончателен.

Въпроса за използването на права е бил повдиган от разпространители, които твърдят, че имат проблеми при използването на някои от техните продукции, които се съхраняват в техните архиви, които те биха искали да покажат още веднъж особено при новите он-лайн обстоятелства. Те твърдят, че е почти невъзможно да се удостовери и определи, както и да се преговаря с всички индивидуални програмни сътрудници или техни последователи, особено в случаите, в които се касае за стари продукции. Те потвърждават, че тези трудности ги препятстват при използването на техните архиви в днешно време. Поради това, обществените разпространители на информация настояват за законодатели мерки, които да облекчат тяхното положение. Кинематографите също така заявиха, че те не са в състояние да използват редица творби и че поради това, обществото губи достъп до собственото си аудиовизуално наследство.

Продуцентите и някои частни разпространители от друга страна, считат че този въпрос е уреден в контекста на новата Директива за авторските права (21) и не следва да бъде повторно поставян в този контекст.

Редица коментатори считат, че създаването на горепосочените бази данни и регистри би улеснило идентификацията. Бе предложено също така, въпросът да бъде обсъден при преразглеждането на Директивата „Телевизия без граници“. Независимо от това, следва да бъде отбелязано, че тази директива не обхваща авторските права и свързаните с тях въпроси.

Комисията подкрепя сътрудничеството между всички страни с цел да разреши специфични трудности, които може да съществуват в конкретни случаи. Това сътрудничество следва на първо място да бъде насочено към създаването на списък с творби, по отношение на които съществуват проблемите, свързани с идентификацията на носителите на права.

4. Електронното кино

Въпросът за електронното кино бе повдигнат поради новите пан-европейски възможности за разпределение, които се създават от дигиталните технологии. Тези технологии могат също така да дадат възможност за развитие на местните многофункционални центрове в по-слабо населените места (22).

Терминът електронно кино се използва за определяне на електронното представяне киноекрана. Терминът дигитално кино се използва от индустрията, за да обозначи, че крайния образ е или резултат от дигитална верига от началото до края или на дигитална прожекция на материал, които произтича от филм или е прехвърлен на дигитален носител. Бе отбелязано също така и влиянието на анализа на разходите и приходите за филморазпространителите и собствениците на кина.

Налице е широка подкрепа от страна на коментаторите за индустриско ориентиран подход при стандартизацията на електронното кино. Интервенцията на вътрешните органи или на Европейския съюз не се счита за необходима. Редица участници посочиха Европейския форум на дигиталния филм, който неотдавна бе създаден в Стокхолм по инициатива на шведското президентство, като подходящия орган за приемане на действия и призоваха за подкрепа на неговите цели и проекти.

(21) Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. за хармонизирането на определени аспекти на авторските права и свързаните с тях права в информационното общество (ОВ Л 167, 22.06.2001 г.)

(22) Например, шведската Folket Hus.

Бяха отправени и призови към Комисията за подкрепа на развитието на електронното кино посредством Програмата МЕДИА Плюс и за отваряне на нейната "многогодишна рамкова програма 2002-2006 за изследвания, технологично развитие и демонстриране на дейности, насочена към създаване на европейска област за изследвания" (шестата рамкова програма) към европейските индустрии, насочени към развитие на високи стандарти за разпространение на електронното кино".

Пилотните проекти в рамките на Програма МЕДИА са начин, по който Решения 2000/821/EO и 2001/163/EO на Съвета осигуряват, че Програма МЕДИЯ Плюс (23) и Програма МЕДИЯ Обучение (24) отговарят на бързите технологични промени. Това отразява очакването, че използването на дигиталните технологии ще направи европейските аудиовизуални творби по-лесно достъпни в резултат от новите начини за транспортиране на аудиовизуално съдържание и по този начин – по-широко достъпни извън държавата, където са били създадени. Конкурентноспособността в контекста на глобализацията ще зависи прогресивно от използването на нови технологии в етапите на развитието, производството и разпространението.

Независимо от това, програмите МЕДИА са насочени към аудиовизуалната индустрия, а не към изследванията в Общността. Комисията ще осигури подходяща и ефективна координация по отношение на предприетите мерки в областта на новите технологии и по-специално, освен другото, с шестата рамкова програма, съсредоточена в необходимостта и потенциала на малките и средни предприятия, опериращи на аудиовизуалния пазар.

Общата цел на Комисията е да подсили посредством развитие и използване на новите технологии, европейската индустрия, посредством подобряването на възможността на съдържанието на тази индустрия да бъде включено в производство, посредством поощряване на неговото транснационално разпространение и подобряване на потенциала на професионалисти посредством подходящо продължаващо професионално обучение. Целта е да се развиат глобално признати, отворени, стандартизиирани системи за електронно кино посредством индустритално ориентиран процес. Това би могло да включи следните елементи: развитие на подходящи алгоритми за компресия на качествени филми и възможността им да бъдат показвани по дигитален път; развитие на технологии, които са в състояние да прожектират такова съдържание; развитие на методи за защита на използването на съдържанието посредством разчитане; разработване на методи, които да позволят разпространяването на съдържанието по мрежа; разработване на методи за дигитализация, подобряване, възстановяване и консервация на съдържание.

Комисията счита, че електронното кино предлага важни нови възможности за увеличаване на движението на европейски аудиовизуални творби. Комисията счита, че приоритет в това отношение е доставката на кино, т.е. от бизнес до бизнес, независимо от това, че би могло да има консуматорски етап по-късно. Комисията приветства създаването на Европейски форум на дигиталното кино. Тя подкрепя целта на този форум да създаде европейски изисквания за ползвателите за всички страни от дигиталната/електронната верига и да улесни по бърз начин развитието на световни стандарти за електронното кино.

5. ДАНЪЧНИ ВЪПРОСИ

Повдигат се определени въпроси във връзка с различните, които съществуват между различните видове културни "стоки" в държавите-членки и ефекта от фискалните мерки в

(23) ОВ Л 13, 17.01.2001. г.

(24) ОВ Л 26, 27.01.2001. г.

сила в държавите-членки за производството и движението на аудиовизуални творби. Счита се, че националните фискални стимули биха били важен фактор за развитието на съвместни продукции, както и за хармонизацията на данъчните практики за избягване на двойна отговорност. Режисьорите и продуцентите считат, че Комисията би следвало да изиска от държавите-членки да облекчат създаването на специализирани, национални или европейски банки или съвместни фондови дружества с частно финансиране и да окуражи държавите-членки, които нямат такива да въведат фискални мерки за окуражаване на аудиовизуалните инвестиции. Редица коментатори посочват фискалните мерки (по-специално "данъчните облекчения"), които са били използвани за финансиране на неевропейски продукции. Представителите на киното считат, че Комисията следва да окуражи държавите-членки да снижат индиректните данъци за местата в кината до същото ниво, като тези, прилагани за останалите културни продукти.

Съществува широкоразпространено съгласие между различните играчи, които участват, е намалените нива на ДДС или нулевото нива следва да се прилагат по отношение на аудиовизуалните културни продукти и услуги. Съответно, редица коментатори предлагат да бъде разширен обхвата на Анекс Защита на културното наследство на Шестата директива за ДДС (25), така че да обхване или определени части от сектора (видео и онлайн услуги) или целия сектор. Определени вътрешни органи обаче изразяват съмнение относно необходимостта от предприемане на действия на европейско ниво, независимо от това, че други считат, че въпросът следва да бъде обсъден на европейско ниво.

Процедурата, установена от директивата е за провеждане на преглед, който да бъде осъществен въз основа на доклад от Комисията. Въз основа на този доклад Съветът следва да преразглежда обхвата на намалените нива на всеки две години. Съветът може да реши да измени списъка със стоки и услуги в Анекс з. Комисията определи политиката си по отношение на ДДС в Съобщение от 7 юни 200 г. (26).

В настоящото съобщение Комисията заяви, че ще разгледа хармонизацията на ставките и ще оцени влиянието на тяхната структура по отношение на функционирането на общия пазар. Въз основа на този анализ ще бъдат изгответи ръководни насоки след оценка на настоящия пилотен проект и услугите за стимулиране на заетостта (27). Комисията отбелязва изразените становища относно облагането с данъци на културни стоки и услуги и по-специално искането да се даде възможност на тези държави-членки, които желаят, да прилагат намален ДДС по отношение на всички културни стоки и услуги без дискриминация по отношение на различните форми на разпространение. Комисията ще обсъди дали да отговори на това искане в контекста на преразглеждането на Анекс З към Шестата директива за ДДС, което ще стане след 2002 г., Комисията би обърнала внимание на съществуващата възможност за държавите-членки да прилагат намалени ставки по отношение на проекциите в кината.

(25) Шеста директива на Съвета 77/388/EИО от 17 май 1977 г., изменена последно с Директива 2001/41/ЕО от 19 януари 2001 г. Анекс Защита на културното наследство включва редица видове обекти на културния интерес като книги, вестници (включително вземането им под наем) и таксите за вход за културни и други събития (кино, театър, изложения, музеи и т.н.) и приемането на предавания.

(26) Стратегия за подобряване на функционирането на системата от ДДС в контекста на общия пазар КОМ (2000) 348 окончателна.

(27) Въведени с Директива 1999/85/ЕО от 22 октомври 1999 г. (по отношение на които може да бъдат прилагани намалени ставки до декември 2002). Особено внимание ще бъде обърнато на използването на намален ДДС в контекста на приоритетите на Общността в този сектор.

6. КАТЕГОРИЗАЦИЯ

Съществуват два взаимно свързани въпроси относно различията в класификацията, която се дава на аудиовизуалните творби в държавите-членки, за различните средства за разпространение, и между държавите-членки за същите цели на разпространение. Аудиовизуалните творби са като цяло обект на класифициране с оглед тяхното съдържание, като се отбележва за каква възраст се счита, че са подходящи.

По въпроса за разликите между държавите-членки, някои коментатори (особено вътрешни органи) считат, че разликите са резултат от културни различия и не засягат съществено циркулирането, поради което следва да бъдат разглеждани на национално ниво. Други бяха в полза на приемане на действия по този въпрос, независимо от това, че те признават, че хармонизирането на ставките за аудиовизуални творби в Европа би било трудно поради различните културни традиции и чувствителност. Бе изразена подкрепа за увеличаване на сътрудничеството между компетентните власти и органите, които се занимават с класифициране, за намаляване на различията между държавите-членки и между носителите на аудиовизуални творби, както и за разработване на взаимно признаване. Определени коментатори считат, че ролята на националните и на европейските органи се изразява в подкрепа за сътрудничеството между съответните органи с възможност за разработване на европейско ниво на критерии за общи дефиниции. По отношение на различията между различните средства за разпространение, много коментатори са на мнение, че съдържанието следва да бъде третирано по същия начин при различните средства за разпространение. Съществуват искания за хармонизирани стандарти, тъй като това би улеснило движението на европейски творби. Бе изложено становище, че преценката на това дали материалът е подходящ следва да бъде направена на базата на по-последователна и уеднаквена основа за всички медии, съгласно пакет от законодателни разпоредби и принципи, които регламентират съдържанието. Решението би могло да бъде създаване на унифициран европейски стандарт за класификация по отношение на аудиовизуалните медии, който да е в полза на потребителите и на доставчиците и поради това – да повлияе положително на производството и движението на аудиовизуални творби в Европа.

В своя доклад с препоръки за защита на непълнолетните и на човешкото достойнство (28), Комисията подчертава необходимостта от унифициран подход за всички медии, Комисията възнамерява да продължи работата си в тази посока за оценка на това кои системи могат да бъдат използвани, така, че да се разреши този проблем, като същевременно се вземат предвид културните различия, съществуващи между държавите-членки. Комисията отчита, че важните културни аспекти на класифицирането следва да бъдат формулирани в съответствие с принципа на субсидиарност и на управление, така както са формулирани в Бялата книга (виж бележка под черта 7), но счита, че по-нататъшен анализ следва да бъде извършен на ролята, която се изпълнява от схемите за саморегулиране като NICAM в Нидерландия.

Комисията ще окуражава обмяната на опит помошь отношение на класификацията (с цел включване на саморегулация) с цел разширяване на сътрудничеството по този въпрос. В това отношение Комисията възнамерява да започне Изследване на класификацията на

(28) Доклад-оценка на Комисията до Европейския парламент и Съвета за приложението на Препоръките на Съвета от 24 септември 1998 г. относно защитата на непълнолетните и на човешкото достойнство (КОМ (2001) 106 от 27 февруари 2001 г., http://europa.eu.int/comm/aypolicy/regu/new_srv/pmhd_en.htm

филми за кина, телевизия, ДВД и видеокасети в Европейското икономическо пространство. Изследването ще оцени причините и влиянието на различията между различните национални законодателства или мерки за саморегулиране за класификацията на филми за тяхната последваща продажба. Тя също така ще анализира дали такива различия в класификацията създават потенциално объркване сред лицата, отговарящи за непълнолетни.

7. ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ФИЛМИ

Редица различни идеи за увеличаване на производството и движението на европейски аудиовизуални творби бяха изложени, като съответно редица коментатори считат, че Комисията следва да окуражи финансирането на производствения сектор и/или да окуражи държавите-членки или други институции да направят това. Следва да бъде отбелоязано, че Комисията заедно с Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд започнаха “i2i аудиовизуална инициатива”, която допълва Програмата МЕДИЯ Плюс за 2001-2005 и е насочена едновременно към индустритните цели за конкурентноспособност, заедно с поощряване на културното многообразие, заложено в подпомагането на развитието на европейското аудиовизуално съдържание. Комисията ще продължи да проверява всички необходими финансови мерки за подобряване на производството и движението на европейските аудиовизуални творби.

В това отношение Комисията подчертава положителното отношение, което е възприето в насокото приетото „Съобщение по отношение на държавните помощи и рисковия капитал“ (29), което ще се прилага през следващите пет години. Този текст е в съответствие с поетите ангажименти по отношение на рисковия капитал, определени като по-широва цел на Общността на Европейския Съвет от Лисабон и с общата политика на Комисията за подпомагане на рисковия капитал на Общността (30). Комисията одобри редица схеми, представени от държавите-членки за създаване на такива фондове, за подпомагане на обмяната на информация и на “най-добри практики” между държавите-членки и Комисията за идентифициране на най-добрите средства, чрез които различните държавите-членки да подпомагат кинематографичния сектор, и да обсъждат възможности за развитието им във всяка държава-членка. В това отношение би било полезно да се създаде международна мрежа от европейски професионалисти във филмовата индустрия. Други посочиха необходимостта Комисията да определи общи принципи за държавите-членки за разрешаване на ключови въпроси като необходимостта от национален подход за избягване на препятстването на трансграничното производство или разпространение.

Бе направено предложение Комисията да използва своята инициатива за електронно обучение, която цели мобилизиране на обществата, които се занимават с обучение и култура, за да се ускорят промените в образователната система за въвеждане в обучението на младите европейски граждани на класически европейски филми.

Накрая, бе изразена подкрепа за създаването в Европейския съюз на телевизионен канал за разпространение на европейски филми. Комисията счита, че обмена на информация и най-добрите практики са изключително важни в този сектор. Аудиовизуалната индустрия е много комплекса и се сблъскава едновременно с редица технологични и пазарни предизвикателства, Комисията възнамерява да създаде група от експерти за обсъждане на тези въпроси, която да предостави на Комисията идеи за създаване на политика в тази

(29) ОВ В 235, 21.08.2001 г.

(30) Рисковият капитал, ключ към създаването на работни места в Европейския съюз SEC (1998) 552 окончателен от 31 март 1998 г.

област. Тази група следва да обедини мултидисциплинарни експерти. Нейните цели ще бъдат да представи информация и идеи за развитието на технологиите и пазара на аудиовизуални произведения. Тя не следва да представлява държавите-членки като такива, Агенцията да събере опита и знанията от тях.

Комисията ще прецени какви действия биха могли да бъдат предприети в контекста на инициативата за електронно обучение за развитие на идеи за образоването и придобиването на знания от младите европейски граждани за европейските филми.

Комисията също така възнамерява да започне изследване с цел идентификация и оценка на паричните потоци в рамките на европейската кинематографична индустрия, основано на анализа на финансовите отчети на определен брой филми, които са представени на пазара между 1996 и 2000 г. Това изследване ще определи и оцени ключовите фактори, определящи икономическите характеристики на кинематографичната индустрия. Постепенно, то ще анализира различните фази на проектите като пред-продукция, развитие, продукция, пост-продукция, представяне, разпространение, износ и внос. Ще бъде извършено и описание на влиянието и възможните връзки между отделните инвеститори и обема на средствата, които са вложени във фирмопроизводството.

8. ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА БЪДАТ ОБСЪДЕНИ ПРИ ПРЕГЛЕДА ПРЕЗ 2002 Г. (32) НА ДИРЕКТИВАТА ТЕЛЕВИЗИЯ БЕЗ ГРАНИЦИ

8.1. Дефиниции

Дефиниция на европейска творба: Съществуват различни дефиниции за европейска творба на международно, общностно и национално ниво. Основните въпроси, които трябва да бъдат идентифицирани са дали е налице необходимост от съгласувана дефиниция на европейско ниво, колко подробна да бъде тя, дали тя да бъде обвързваща за различните видове цели, за които се използва. На нивото на държавите-членки съществуват редица различни дефиниции на "европейска творба". Бе изложен аргумента, че различията биха могли да създадат бариери за движението на европейските продукции. Тези дефиниции са били приети от държавите-членки едновременно с цел прилагането на Директивата "Телевизия без граници" и за прилагането на националните схеми за помощ за аудиовизуални творби.

Съществува общоприето разбиране, че въпросът за дефинициите е важен за всички видове продукции. Много коментатори подчертаяха необходимостта такива дефиниции да отчитат релевантния контекст, а именно – схемите за помощ, съвместните продукции и т.н. и подчертаяха връзката с преразглеждането на Директивата "Телевизия без граници" през 2002 г. Някои от тях считат, че би било от полза за определени политически цели да е налице хармонизирана дефиниция или като алтернатива – координация или взаимно признаване на дефинициите в държавите-членки; това би могло да опости създаването на съвместни европейски продукции и комбинирането на различни (национални или европейски) схеми за помощ.

Редица коментатори (включително разпространители и национални органи) считат, че установените разлики в дефинициите не създават трудности за трансграничните продукции. Други (а именно – филмовите и телевизионни продуценти) считат, че

(31) Прегледът се предвижда на основание член 26 от директивата; виж http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul_en.htm

наличието на различни дефиниции, както и различни национални тълкувания на тези дефиниции затруднява опитите да се прецени икономическото развитие на европейската индустрия като цяло. Становищата бяха също разделени и по отношение на това дали трябва да бъде създадена по-подробна дефиниция в правото на Общността или това не е необходимо, докато други застъпваха идеята за хармонизация.

По отношение на критерия, който трябва да бъде приет, бяха изразени също различни становища. Становищата бяха разделени от това да има възможно най-широва дефиниция до прилагането на стриктен подход, който да включва културен и икономически критерий. Определени критерии като контрола върху правата, бяха също предмет на разногласия. Други коментатори посочиха като критерий използването на трудово-правна дефиниция, или включването на "културни" елементи.

Дефиниция за независим продуцент: В Европа съществуват редица различни дефиниции за независим продуцент и независима продукция. Много държавите-членки използват понятието независим продуцент, за да разграничават получателите на национални схеми за държавна помощ. Бяха повдигнати въпроси за смисъла на понятието "независимост" и критерия, по който да се установи дали един продуцент е независим.

Съществува широкоразпространено разбиране, че е необходимо да се изяснят основните цели на политиката, по-специално в светлината на новите индустриални структури. Определени коментатори отбелаяха потенциалното напрежение между целта за увеличаване на европейската конкурентоспособност и популяризирането на културното многообразие в Европа. Последната цел е в съответствие с първоначалните задачи на Директивата "Телевизия без граници" да стимулира създаването на нови източници на телевизионна продукция, а именно – подпомагането на създаване на малки и средни предприятия, които да се конкурират със съществуващите производители. Това би означавало по-скоро съсредоточаване върху защитата, предлагана от съществуващата система на малките и средни предприятия, отколкото разширяването ѝ по отношение на по-големи групи, свързани с разпространителите. В това отношение, бе отбелаязано също така, че разграничението между продуценти и разпространители не е ясно, така както бе преди това, поради това, че те често са част от вертикално интегрирани групи и поради това, връзката е непрекъснато усложняваща се. Поради това, всяка дефиниция трябва да включва връзки с интересите в различни части на аудиовизуалната верига. Бе налице определена подкрепа за европейска дефиниция, която би могла да гарантира, че държавите-членки използват едно и също тълкуване. Общото становище бе, че въпросът следва да бъде разгледан при преразглеждането на Директивата "Телевизия без граници". Разграничението между понятията за независим продуцент и независима продукция бе подчертано от продуценти и режисьори. Важният принос на независимите продуценти бе подчертан от голям брой коментатори, по-специално се оглед необходимостта от популяризиране на културното многообразие. По отношение на възможния критерий, който би могъл да бъде използван, редица коментатори считат, че основният пункт следва да бъде релевантното изложение в Директивата "Телевизия без граници" (точка 31).

Налице бе несъгласие между разпространителите и продуцентите за това дали критериите следва да включва ограничение на срока за прехвърляне на права от продуцентите на разпространителите. Разпространителите счита, че всяка намеса на европейско ниво за въвеждане на ограничение по отношение на срока или друго ограничение на правата на собственост на разпространителите би била необоснована и в противоречие с целите на европейската аудиовизуална политика, а освен това, би имало негативен ефект по

отношение на конкуренцията. Продуцентите считат, че повторното прехвърляне на обичайните права обратно на продуцентите и справедливите преговори за новите права на медиите могат да са от полза за движението на аудиовизуални творби и повишаването на качеството и количеството на съдържанието, което се предоставя на новите носители за разпространение.

Ключовият критерий, който бе посочен включва свободен избор на условия, свободен избор на международно разпространение, връзка за многостранно участие, собственост на компании и акционери. Други предложиха дефиницията да се съсредоточи върху понятието независимост, за да се запази разликата между разпространители и продуценти. Редица разпространители (обществени и частни) считат, че настоящата дефиниция за независимост от разпространителя следва да бъде изменена по такъв начин, че да отразява развитието в сектора, а именно – увеличаващата се концентрация и създаването на медийни конгломерати, както и наличието на други платформи, свързани обратно с разпространителите.

По отношение на използването на дефиниция за прилагането на правилата на Общността за конкуренцията, бе предложено да бъде отчетен въпроса за независимото производство, като се отчитат сливанията и съвместните дружества, за гарантиране, че секторът (съставен основно от малки и средни предприятия) не би бил сериозно засегнат. Това следва да включва, по-специално, контрола върху производството, достъпа до канали за дистрибуция, и запазването на независими права по отношение на каталогите.

Комисията счита, че започнатият в този контекст дебат ще предостави важна информация за изследванията, които са предприети за подготовка на преразглеждането на Директивата "Телевизия без граници" през 2002г. и възнамерява да разгледа за в бъдеще въпроса в този контекст. Комисията отбелязва, че преразглеждането следва да обърне особено внимание на целите, които трябва да бъдат постигнати, по-специално по отношение на необходимостта да се поощрява културното многообразие и ролята, която играе дефиницията в това отношение, както и всички възможни критерии, които трябва да бъдат преценени.

8.2. Въпроси за медийната хронология и правата он-лайн

Този въпрос се отнася до хронологията на възможностите за икономическа експлоатация на филми в държавите-членки от ЕС, която се базира на споразумения между релевантните икономически играчи (32) Съществува задължение в правото на Общността за държавите-членки да гарантират, че разпространителите, които попадат в тяхната юрисдикция не разпространяват кинематографични творби извън сроковете, за които имат договор са носителите на права (34).

Съществува широкоразпространено съгласие между коментаторите, че това е достатъчно и че при условие, че принципа за медийната хронология е гарантиран на европейско ниво, крайните срокове за използването на филми следва да бъдат уредени от договорните споразумения между страните. Определени коментатори считат, че би било контрапродуктивно да се хармонизират практиките. Други се изказаха в полза на саморегулацията.

Бе изискано включването на изложените нови въпроси, свързани с крайните срокове он-лайн и новите медийни права, създадени от разпространението на европейските продукции

(32) Допълнени от законодателството в Германия, Франция и Португалия.

(33) Член 7 от изменената Директивата "Телевизия без граници".

он-лайн, както и коментари за включването на различни играчи във веригата (свързани права и т.н.). Разпространителите и продуцентите изразиха несъгласие с необходимостта от категоризиране на правата, като продуцентите считат, че е налице необходимост от категоризация и от дефиниране на различните групи права.

По принцип продуцентите считат, че разпространителите вече са придобили нови медийни права без допълнителни разходи, след като тези права на са точно дефинирани в договора и не са били предмет на преговори. Разпространителите се съгласиха, че преговорите за права трябва да признаят съществуването на различни платформи, по отношение на които съществува потенциал за употреба, и да се изработят ясни споразумения, които или да включват или да изключват тези допълнителни права във всеки договор, при условията на справедливо плащане (каквато е понастоящем практиката). В допълнение, те считат, че такава интервенция би ограничила търговската свобода за двете страни.

Комисията счита, че консултацията потвърди, че настоящото състояние съгласно правото на Общността остава най-доброто разрешение, което позволява гъвкав подход за използването на правата за различните медийни прозорци. Тя подчертава загрижеността си, изразена и от продуцентите по отношение на свързаните права и възнамерява да обсъди този въпрос, доколкото той е свързан с дефиницията за независим продуцент в контекста на преразглеждането на Директивата "Телевизия без граници".

9. СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ

Фундаменталните принципи, които са в сърцето на аудиовизуалната политика на Общността, остават в сила. Комисията ще разработва тази политика въз основа на съществуващите регуляторни инструменти и механизми за подкрепа, но също така, ще използва възможността за използване на нови инструменти или инициатива за постигането на тези цели. Развитието на технологиите и на пазара трябва да бъде разглеждано в светлината необходимостта от подкрепа за европейското културно и езиково многообразие и запазването на нашето аудиовизуално наследство. В това отношение Комисията е определила някои инициативи, които биха могли да бъдат използвани за поощряване на движението на творби, като в тази връзка ще се предприемат следните дейности:

ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ

Предмет	Дейност	Краен срок
Класификация	Независимо изследване на оценяването на класификационната практика	2002
Други въпроси	Създаване на група от киноексперти	2002
Други въпроси	Независимо изследване на финансовите потоци в европейската филмова индустрия	2002
Заштита на наследството и използване на аудиовизуалните творби	Анализ преди началото на инициативата	средата на 2002
Дефиниции на "европейски творби" и "независим продуцент"	Преразглеждане на Директивата "Телевизия без граници"	края на 2002
Данъчни въпроси	Преразглеждане на Шестата директива за	след 2002

	ДДС	
Електронно кино	Включване на Програмата МЕДИЯ Плюс в рамковата програма	2002 - 2006